

NOTITIE

Onderwerp	Beschouwing milieueffecten ingebracht Maatschappelijk Verantwoord Alternatief
Project	Duurzame Polder
Opdrachtgever	Gemeente Oss en gemeente 's-Hertogenbosch
Projectcode	140764
Status	Definitief
Datum	27 mei 2025
Referentie	140764/25-008.416

Dit document is geautoriseerd en intern aantoonbaar vrijgegeven conform het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

Bijlage(n) -

Aan
Kopie

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Op 28 maart 2024 heeft het Windcollectief Oss - Den Bosch B.V. (hierna: het Windcollectief) een voorstel ingediend voor de ontwikkeling van een windpark in het Osse deel van de Duurzame Polder. Het Windcollectief verzoekt de gemeente Oss om dit Maatschappelijk Verantwoord Alternatief (hierna: MVA) mee te nemen bij de verdere besluitvorming over een voorkeursalternatief. Het MVA is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Brabantse Milieufederatie, IVN Den Bosch, Agrarische Natuurvereniging, Agrarisch Collectief Oss Westelijke Polder en Windcollectief Oss - Den Bosch.

In deze notitie worden de milieueffecten van het MVA voor de meest maatgevende thema's beschouwd. Dit zijn de thema's natuur, geluid, externe veiligheid en landschap. Voor deze thema's beschrijft de notitie op hoofdlijnen wat de milieueffecten kunnen zijn van het plaatsen van windturbines op de turbineposities van het MVA. Voor de beschrijving van de effecten wordt aangesloten bij de methodiek zoals opgenomen in het planMER voor de ontwikkeling van windenergie in de Duurzame Polder.

1.2 Leeswijzer

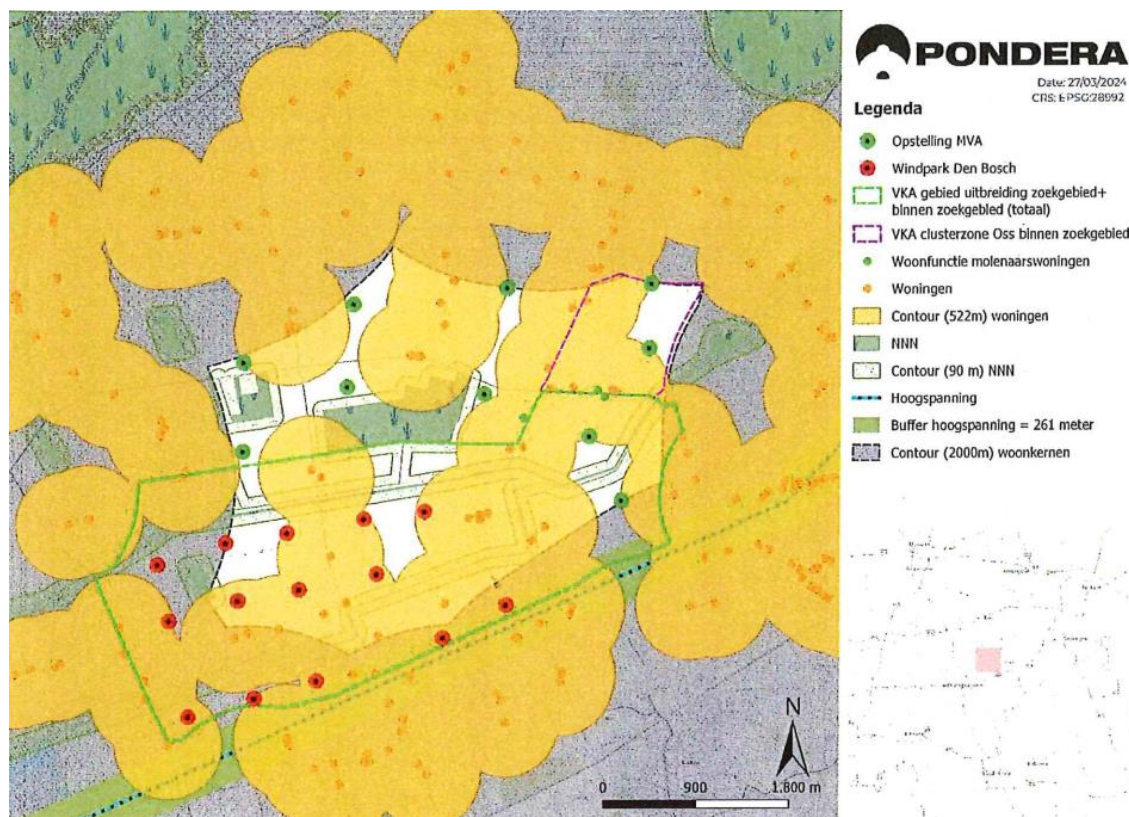
Hoofdstuk 2 introduceert het MVA zoals door het Windcollectief aangedragen. In hoofdstuk 3 worden de milieueffecten van het MVA beschouwd voor de thema's natuur, geluid, externe veiligheid en landschap.

2 HET MVA

Het MVA van het windcollectief bestaat uit 10 windturbines met een indicatief vermogen van 70 MW. De groene stippen op afbeelding 2.1 geven de turbineposities van het MVA weer. Het MVA houdt (onder andere) rekening met de volgende aspecten:

- een contour van twee keer de tiphoogte (522 m) rond woningen. Dit volgt uit het Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving;
- de twee kilometer afstand tot de woonkernen in de gemeente Oss;
- het creëren van ruimte aan de noordkant van de Hertogswetering door daar geen windturbines te plaatsen;
- het houden van een grotere ruimte tussen de onderlinge windturbines.

Afbeelding 2.1 Weergave MVA (bron: brief aan gemeenteraad Gemeente Oss d.d. 28 maart 2024)

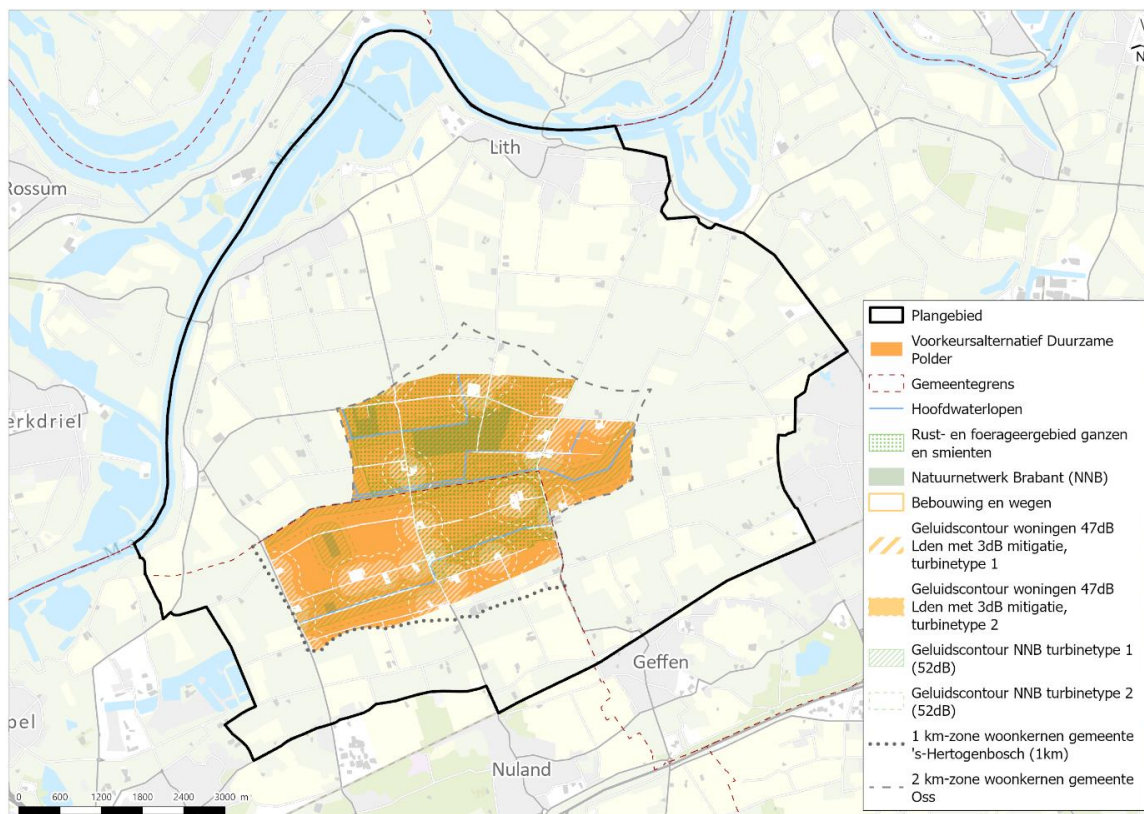

Het voorkeursalternatief (VKA)

Het gekozen VKA voor windenergie in de Duurzame Polder bestaat uit een gebied dat aan de westzijde wordt begrensd door de Grintweg (deel ten zuiden van de Hertogswetering) en de 2 km afstand van woonkernen in Oss (deel ten noorden van de Hertogswetering). De noordelijke grens ligt iets ten noorden van de Burgemeester Smitsweg en de Gewandeweg. Aan de zuidzijde wordt het VKA begrensd door de 1 km afstand tot woningen in 's-Hertogenbosch. Aan de oostzijde vormen de Weisestraat, de Kepkesdonk en de 2 km afstand tot de stad Oss de grens. Het VKA-gebied is weergegeven op afbeelding 2.2.

Het VKA-gebied is aan de noord- en noordoostzijde kleiner dan het MVA.

Afbeelding 2.2 Weergave VKA

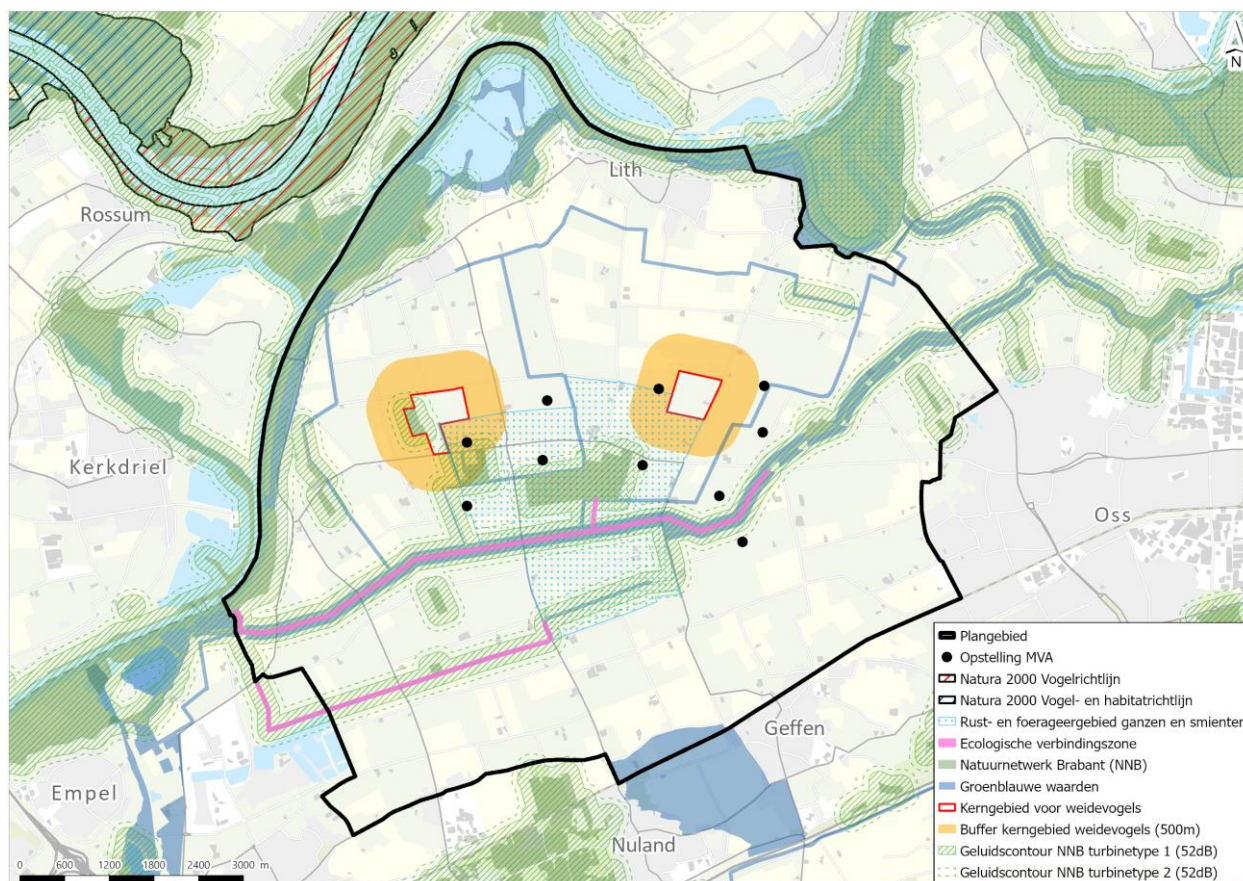
3 BESCHOUWING MILIEUEFFECTEN

3.1 Natuur

In en om de Duurzame Polder zijn verschillende (wettelijk beschermde en niet wettelijk beschermde) natuurwaarden aanwezig. De wettelijk en planologisch beschermde natuurgebieden zijn Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Brabant (NNB), groenblauwe waarden, de ecologische verbingszone en rust- en foerageergebied ganzen en smienten. Ook komen in de Duurzame Polder weidevogels en wintergasten voor. Door Brabants Landschap zijn twee kerngebieden voor weidevogels aangewezen in de Duurzame Polder. Het plaatsen van windturbines in en rondom de beschermde natuurgebieden kan effect hebben op natuurwaarden. Daarnaast kan het plaatsen van windturbines binnen 500 m van de weidevogelkerngebieden én tussen de twee gebieden zorgen voor effecten op de weidevogels. Door plaatsing van de windturbines in het MVA in het rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten zijn sterk negatieve effecten niet uitgesloten¹. Ook bij het plaatsen van windturbines buiten de beschermde natuurgebieden kunnen negatieve effecten optreden op natuurwaarden. De verschillende natuurgebieden en de turbineposities van het MVA zijn weergegeven op afbeelding 3.1.

¹ In deze beoordeling is geen rekening gehouden met de eventuele investeringen die worden gedaan in het versterken van de natuur en biodiversiteit.

Afbeelding 3.1 Weergave van de natuurgebieden in en rondom de Duurzame Polder en het MVA

Het MVA kan leiden tot (sterk) negatieve effecten op de verschillende natuurwaarden in het zoekgebied. Ten opzichte van het VKA blijft het gebied tussen het NNB-gebied en de Hertogswetering vrij van windturbines. De beoordeling wijkt echter niet af van de beoordeling van het VKA in het planMER.

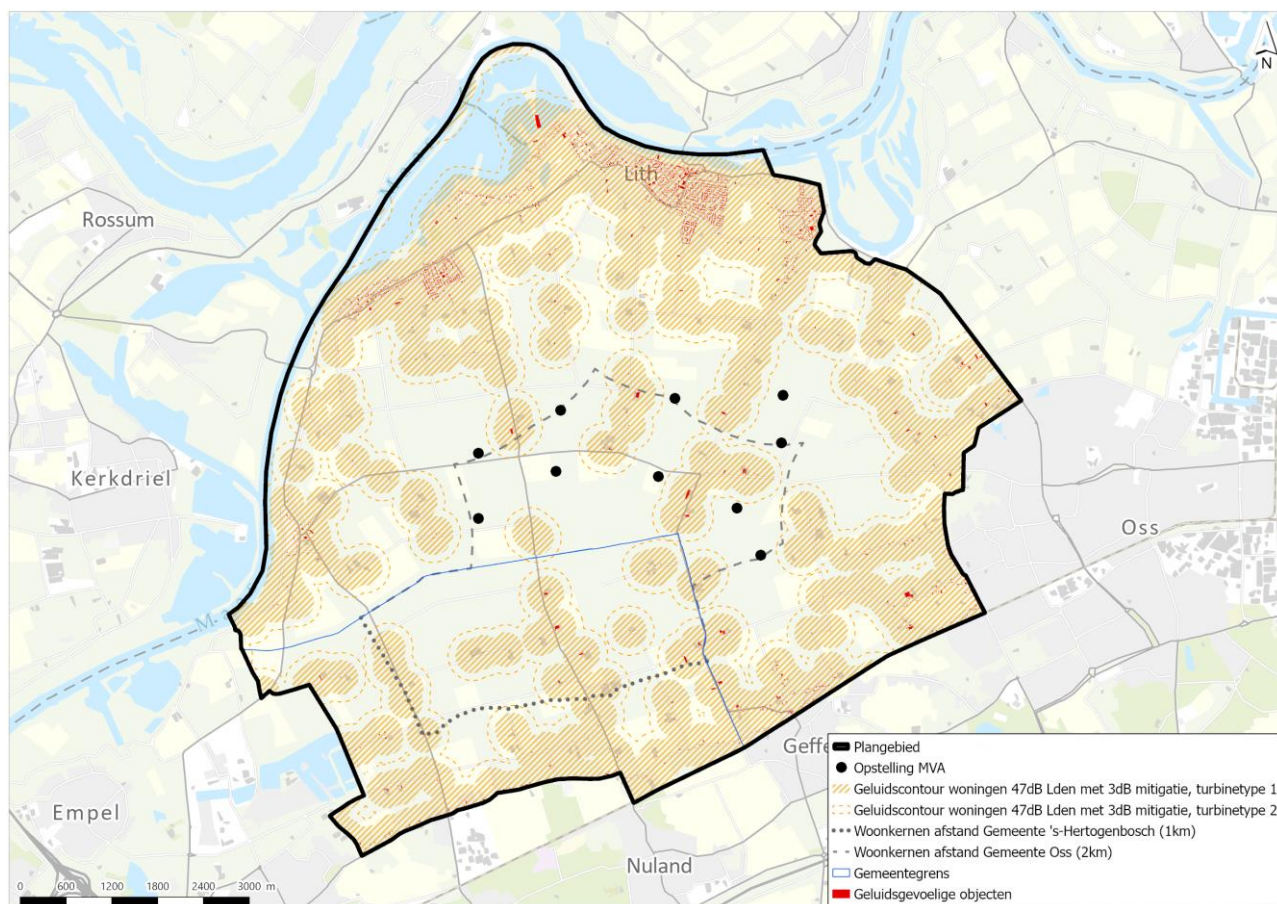
3.2 Geluid

Het MVA houdt rekening met een afstand tot woningen van twee keer de tiphoogte. Het gaat hierbij om een afstand van 522 m. Deze afstand is opgenomen in het Ontwerpbesluit Windturbines Leefomgeving. Deze norm is nog niet vastgesteld. In het planMER zijn verschillende geluidscontouren onderzocht. Hierbij is gekeken naar de afstanden met én zonder toepassing van 3 dB mitigatie.

De afstand van twee keer de tiphoogte (522 m) is groter dan de afstand die hoort bij een geluidscontour van 45 dB met 3 dB mitigatie (440 m) bij turbine type 2 (zie planMER voor een nadere toelichting). Hiermee kan worden gesteld dat door het MVA geen sterk negatieve effecten verwacht worden ten aanzien van geluidhinder. Wel kunnen negatieve effecten optreden, omdat niet is uitgesloten dat de geluidhinder toeneemt ten opzichte van de huidige situatie.

Afbeelding 3.2 toont de geluidscontouren behorende bij 47 dB met 3 dB mitigatie (deze norm komt uit het Activiteitenbesluit) voor beide turbintypen die zijn onderzocht in het planMER. Hierbij horen afstand van 220 m (turbine type 1) en 315 m (turbine type 2).

Afbeelding 3.2 Geluidscontouren 47 dB met 3 dB mitigatie en het MVA

Geconcludeerd kan worden dat het MVA geen sterk negatieve geluidseffecten heeft. Voor het VKA-gebied zijn sterk negatieve effecten niet uitgesloten. Dit komt onder andere doordat het MVA concrete windturbineposities kent, die rekening houden ligging ten opzichte van de woningen.

3.3 Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's voor mensen die zich in de nabijheid van risicobronnen (zoals windturbines) bevinden. Het plaatsen van windturbines kan leiden tot verhoogde veiligheidsrisico's. Binnen de Duurzame Polder bevinden zich meerdere kwetsbare gebouwen en locaties (zoals woningen en kantoren) en zeer kwetsbare gebouwen en locaties (bijvoorbeeld kinderopvanglocaties). Ook loopt er een buisleiding en een hoogspanningslijn door het plangebied. Ten slotte kunnen gevaarlijke stoffen worden vervoerd over het spoor of de Maas. Voor deze gebouwen en locaties gelden verschillende afstandsnormen.

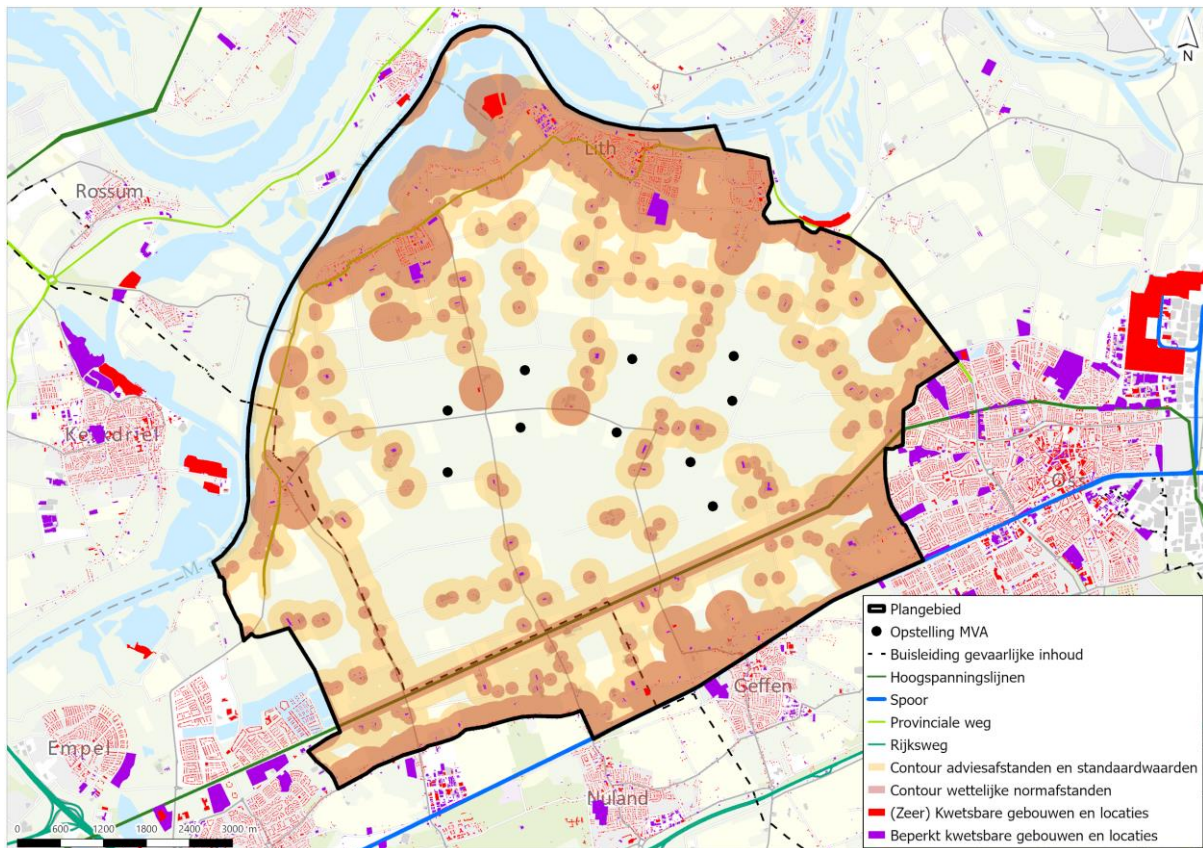
Afbeelding 3.3 toont de elementen die van belang zijn voor externe veiligheid en twee verschillende externe veiligheidscontouren. Het gaat hierbij om adviesafstanden en normafstanden.

Bij plaatsing van windturbines binnen de rode contour wordt niet voldaan aan de grenswaarde van (beperkt/zeer) kwetsbare gebouwen¹, of de wettelijke normafstanden tot waterwegen en milieubelastende activiteiten van gevaarlijke stoffen. Bij plaatsing van windturbines binnen de oranje contour wordt niet voldaan aan de adviesafstanden voor rijkswegen, spoorwegen, buisleidingen en hoogspanningsverbindingen

¹ Voor beperkt kwetsbare gebouwen is de grenswaarde $PR10^{-5}/jr$ voor (zeer) kwetsbare gebouwen is dit $PR10^{-6}/jr$.

of de standaardwaarde van $PR10^{-6}/\text{jr}$ voor beperkt kwetsbare gebouwen. Het MVA kent geen overlap met de rode of oranje contouren, waardoor de externe veiligheidsrisico's naar verwachting zeer beperkt zijn.

Afbeelding 3.3 Contouren externe veiligheid en het MVA

Doordat voor het MVA concrete windturbineposities bekend zijn, kan ten opzichte van het VKA worden geconcludeerd dat het MVA geen (sterk) negatieve effecten heeft op externe veiligheid heeft. Voor het VKA-gebied zijn sterk negatieve effecten niet uitgesloten.

3.4 Landschap

Het MVA ligt volledig in het open kommenlandschap. De ruimtelijk-visueel kenmerken van dit landschapstype zijn de vlakte en openheid, met kilometerslange vergezichten. Windturbines verstoren deze openheid en vergezichten. Opstellingsvormen, zoals lijnen en grids die zich conformeren aan bestaande landschappelijke lijnen, zoals de wegen en wateringen, beperken de visuele verstoring en dragen bij aan een rustig(er) landschapsbeeld. Hierbij geldt als aandachtspunt dat de windturbines de landschappelijke, strak afgebakende structuren mogelijk doorsnijden.

Doordat de openheid wordt verstoord kunnen negatieve effecten optreden door het MVA. De opstellingsvorm van het MVA volgt beperkt de bestaande landschappelijke lijnen en wegen. Met name de twee zuidoostelijke windturbines staan los van de meer lijnvormige opstelling van de acht noordelijke windturbines. Hierbij wordt opgemerkt dat in het MVA geen rekening is gehouden met windturbines op grondgebied van 's-Hertogenbosch.

4 CONCLUSIE

Op basis van de analyse op hoofdlijnen in deze notitie kan geconcludeerd worden dat het voorgestelde MVA van het Windcollectief rekening houdt met diverse milieueffecten.

De milieueffecten zijn geanalyseerd op basis van vier thema's: natuur, geluid, externe veiligheid en landschap:

- natuur: het plaatsen van de windturbines kan negatieve effecten hebben op natuurwaarden. Vooral bij plaatsing in het rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten en direct rondom de weidevogelkerngebieden kunnen sterk negatieve effecten voorkomen;
- geluid: het MVA houdt een afstand van 522 meter aan tot woningen, waardoor geen sterk negatieve geluidseffecten worden verwacht;
- externe veiligheid: het MVA voldoet aan de externe veiligheidsnormen doordat het geen overlap heeft met risicocontouren voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen, buisleidingen en hoogspanningslijnen. Dit zorgt ervoor dat de externe veiligheidsrisico's van het MVA zeer beperkt zijn;
- landschap: hoewel het MVA de openheid van het landschap kan verstoren, volgt de opstellingsvorm gedeeltelijk de bestaande landschappelijke lijnen. Toch staan twee zuidoostelijke windturbines enigszins los van de overige windturbines, wat mogelijk visuele verstoring kan veroorzaken.

Over het algemeen lijkt het MVA een gebalanceerde benadering te bieden met aandacht voor milieu- en veiligheidsaspecten. Negatieve effecten, met name op natuur en landschap, kunnen niet volledig worden uitgesloten. Deze beoordeling verschilt niet wezenlijk van de meeste andere alternatieven die in het planMER zijn onderzocht, inclusief het VKA. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat het MVA uitgaat van een groter gebied dan het VKA-gebied, waarbij concrete windturbineposities zijn aangedragen door het Windcollectief. Hierdoor is er meer opstellingsruimte beschikbaar en kan het MVA specifiekere worden beoordeeld op effecten voor geluid en externe veiligheid.